

รายวิชา ศิลปะ

รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง สีสันสื่อความหมาย

ครูผู้สอน ครูทินกร ปิ่นทอง

เสริมความรู้คู่งานศิลป์

นักเรียนรู้ความหมายสีของธงชาติไทยหรือไม่ ?

เสริมความรู้คู่งานศิลป์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงออกแบบธงไตรรงค์ และได้ให้
ความหมายของสีที่อยู่ในธงชาติ ดังนี้
สีแดง หมายถึง เลือดอันยอมพลีเพื่อธำรง
รักษาชาติและศาสนา
สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์แห่งศาสนา
สีน้ำเงิน หมายถึง สีส่วนพระองค์
ของพระมหากษัตริย์

ธงไตรรงค์ แปลว่าธง ๓ สี

สนทนาภาษาศิลป์

หนึ่งสัปดาห์มีเจ็ดวัน

นักเรียนเกิดวันใดกันบ้าง

นักเรียนทราบสีประจำวันหรือไม่

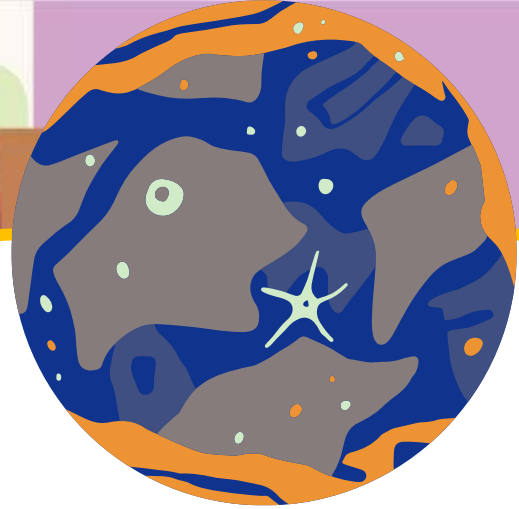

สีประจำวัน

ความเชื่อเรื่องสี่ประจำวัน

สี่ประจำวัน เป็นวัฒนธรรมความเชื่อของไทย
ที่ได้รับอิทธิพลมาจากตำนานฮินดู และเป็นกฎเกณฑ์
ของตำราโหราศาสตร์ที่ได้กำหนดสี่ประจำแต่ละวัน
สี่แต่ละสี่ได้กำหนดมาจากสี่ของเทวดานพเคราะห์

หมายเหตุ เป็นความเชื่อส่วนบุคคล โปรดใช้วิจารณญาณ

๓ สิ่งที่จะได้ในวันนี้

ได้รู้ความหมายของแต่ละสี

เลือกใช้สีแทนความรู้สึก

วัฒนธรรมความเชื่อเรื่องสี

คำถามชวนคิด

นักเรียนมีวิธีการเลือกเสื้อผ้าอย่างไร

ความเชื่อเรื่องสี่เลื่อมงคล

สุนทรภู่ ท่านได้บันทึกตำราคำสอนเป็นมุขปาฐะ
แต่งเป็นคำกลอน คือ สวัสดิรักษาคำกลอน
ซึ่งบทกลอนพูดถึงเกี่ยวกับสี่เลื่อมผ้าเพื่อเสริมสิริมงคล
หรือสี่ตามหลักทักษาในตำนานกำเนิดดาวพระเคราะห์
และตำนานชาติเวร

หมายเหตุ เป็นความเชื่อส่วนบุคคล โปรดใช้วิจารณญาณ

ความเชื่อเรื่องสิเลื่อมมงคล

สิวันอาทิตย์

อนึ่งภูษาผ้าทรงนรงค์รบ
ให้มีครบเครื่องเสร็จทั้งเจ็ดสี
วันอาทิตย์สิทธิโชคโฉลกดี
เอาเครื่องสีแดงทรงเป็นมงคล

ความเชื่อเรื่องผีเสื้อมงคล

สีวันจันทร์

เครื่องวันจันทร์นั้นควรสีนวลขาว
จะยืนยาวชั้นชาติถาผล

ความเชื่อเรื่องผีเสื้อมงคล

สีวันอังคาร

อังคารม่วงช่วงงามสีครามปน
เป็นมงคลขั้ติยาเข้าราวี

ความเชื่อเรื่องผีเสื้อมงคล

ผีเสื้อ

เครื่องวันพุธสุดดีด้วยผีเสื้อ
กับเหลือบแปดปนประดับสลับสี

ความเชื่อเรื่องสีเสื้อมงคล

สีวันพฤหัสบดี

วันพฤหัสบดีจัดเครื่อง

เขียวเหลืองดี

ความเชื่อเรื่องสี่เสียมงคล

สี่วันศุกร์

วันศุกร์สี่เมฆหมอก

ออกสงคราม

ความเชื่อเรื่องสีเสื้อมงคล

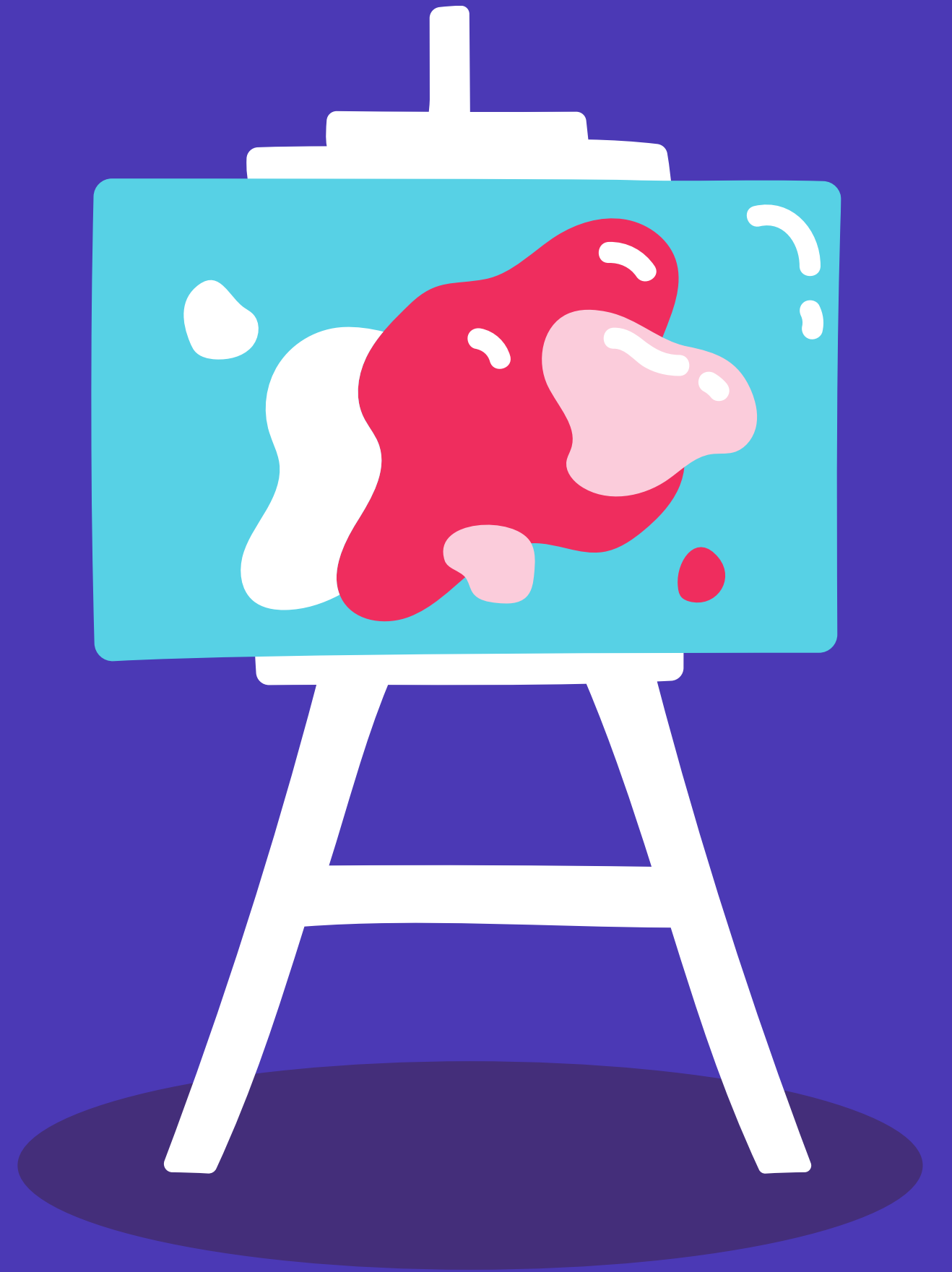
สีวันเสาร์

วันเสาร์ทรงดำจึงล่าเลิศ
แสนประเสริฐเลื่อนคี่กจะนีกขาม
หนึ่งพาชีชีขับประดับงาม
ให้ต้องตามสีสันจิงกันภัย

สีที่ฉันชอบ

ให้นักเรียนออกมาเขียนชื่อสี
ที่ตนเองชอบ พร้อมบอกเหตุผล

สีที่ฉันชอบ

สีที่นักเรียนชอบ

ให้ความรู้สีก็อย่างไร

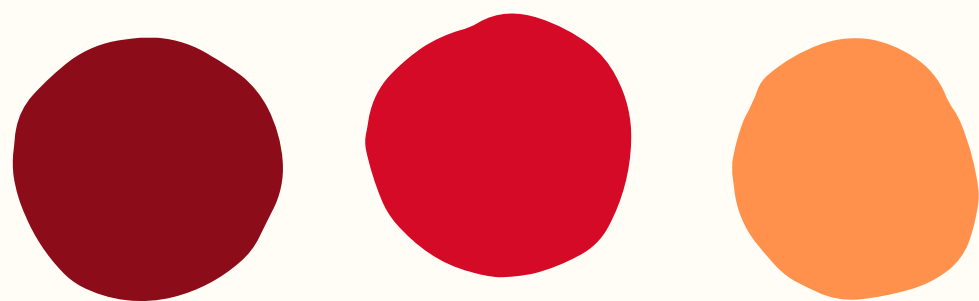

อิทธิพลของสีที่มีต่อความรู้สึก

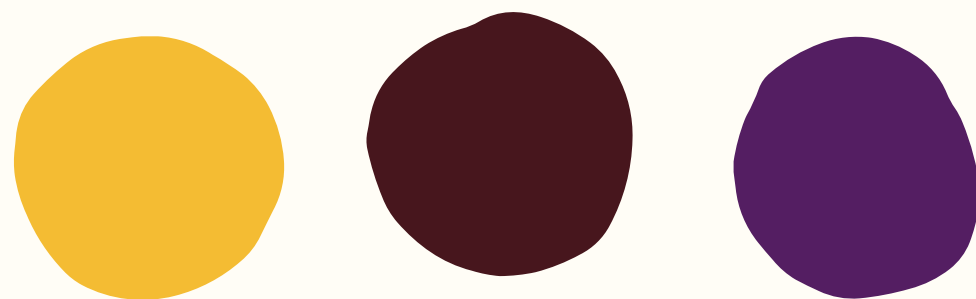
สีมีอิทธิพลต่อคนในสังคม รวมทั้งความเชื่อต่าง ๆ การใช้สีเพื่อสื่อความหมายจึงมีความสำคัญต่อความรู้สึกของมนุษย์มาก สีสดใสสื่อถึงความสุข สนุก สดชื่น สีเทา สีดำ ก็สื่อถึงความเศร้าหมอง แต่ในบางครั้งโทนสีเข้ม สีดำ สีน้ำเงิน ก็สื่อถึงความสุขุม ความลึกถึบ น่าค้นหาด้วย ทั้งนี้การสื่อความหมายอาจขึ้นอยู่กับบริบทที่ใช้ในขณะนั้น นอกจากนั้นความหมายของสีเหล่านี้จึงถูกนำมาประยุกต์ใช้กับงานศิลปะต่าง ๆ เช่น งานกราฟิก ที่ต้องสื่อความผ่านรูปทรงและสีล้วน

ทบทวนความรู้เดิม

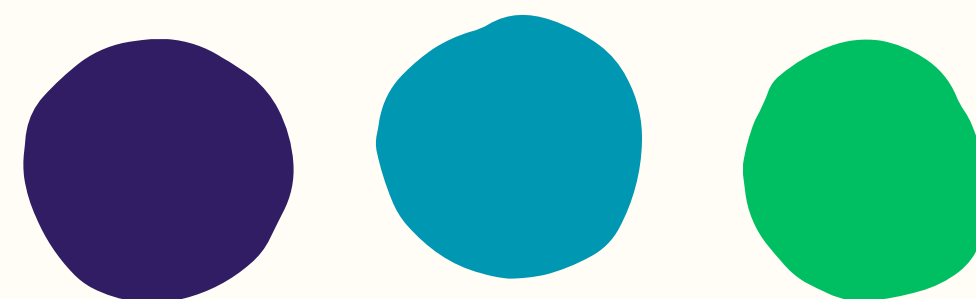
สีวรรณะอุ่น

สีกลาง

สีวรรณะเย็น

สีฟ้า ความหมาย และความรู้สึก

สีฟ้า ให้ความรู้สึกสงบ สุขุม สุภาพ หนักแน่น
เคร่งขรึม ละเอียดยรอบคอบ สง่างาม มีศักดิ์ศรี สูงศักดิ์
เป็นระเบียบบถ่อมตน สามารถลดความตื่นเต้น
และช่วยทำให้มีสมาธิ แต่ถ้ามีสีน้ำเงินเข้มเกินไป
ก็จะทำให้รู้สึกซึมเศร้าได้

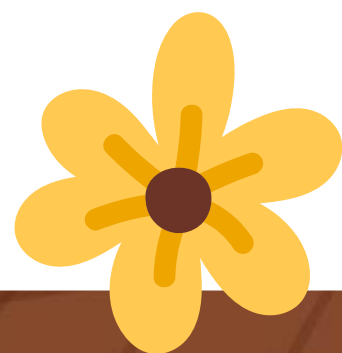
สีเขียว ความหมาย
และความรู้สึก

สีเขียว เป็นสีในวรรณะเย็น จะสร้างความรู้สึกเย็น
สบาย ใช้เป็นสีที่ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้
ให้ความรู้สึก สงบ เงียบ ร่มรื่น ร่มเย็น การพักผ่อน
การผ่อนคลาย ธรรมชาติ ความปลอดภัย

สีเหลือง ความหมาย
และความรู้สึก

สีเหลือง เป็นสีแห่งความเบิกบาน ร่าอารมณ์
และเรียกร้องความสนใจ ให้ความรู้สึกแจ่มใส
ความสดใส ความร่าเริง ความเบิกบานสดชื่น
ความสว่าง การแผ่กระจาย อำนาจบารมี

สีแดง ความหมาย
และความรู้สึก

สีแดง เป็นสีที่สร้างความตื่นเต้น และกระตุ้นสมอง

สีแดงปานกลางแสดงถึงความมีสุขภาพดี ความมีชีวิต

ความรัก ความสำคัญ ความอุดมสมบูรณ์ ความมั่นคง

สีชมพู ความหมาย
และความรู้สึก

สีชมพู เป็นเฉดสีแดง แต่มีสีขาวยผสมเล็กน้อย

น่าทะนุถนอม สงบเยือกเย็น ให้ความรู้สึกถึงความอบอุ่น
แต่เป็นสีที่ให้พลังและอบอุ่นใจ

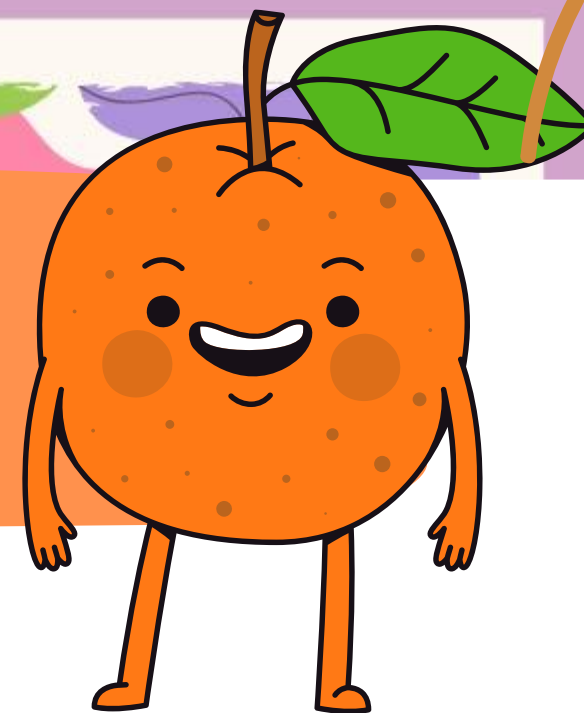

สีม่วง ความหมาย
และความรู้สึก

สีม่วง ให้ความรู้สึก มีเสน่ห์ น่าติดตาม รั้นลับ
ซ่อนเร้น มีอำนาจ มีพลังแฝงอยู่ ความรัก ความเศร้า
ความผิดหวัง ความสงบ ความสูงศักดิ์

สีส้ม ความหมาย
และความรู้สึก

สีส้ม ให้ความรู้สึกร้อน ความอบอุ่น ความสดใส
มีชีวิตชีวา วัยรุ่น ความคึกคะนอง การปลดปล่อย
ความเปรี้ยว การระว่าง เป็นสีที่เราความรู้สึก

สีน้ำตาล ความหมาย
และความรู้สึก

สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกอบอุ่น ได้พักผ่อน แต่ควรใช้
ร่วมกับสีส้ม เหลือง หรือสีทอง เพราะถ้าใช้สีน้ำตาล
เพียงสีเดียว อาจทำให้เกิดความรู้สึกหดหู่ได้

สีเทา ความหมาย
และความรู้สึก

สีเทา ให้ความรู้สึก เศร้า อาลัย ท้อแท้ ความลึกลับ
ความหดหู่ ความชรา ความสงบ สุภาพ สุขุม ถ่อมตน
สีนี้มีข้อดีคือทำให้เย็น แต่สร้างความรู้สึกหม่นหมองได้
ควรใช้ร่วมกับสีที่มีความสดใสโทนสว่างอย่างน้อยหนึ่งสี

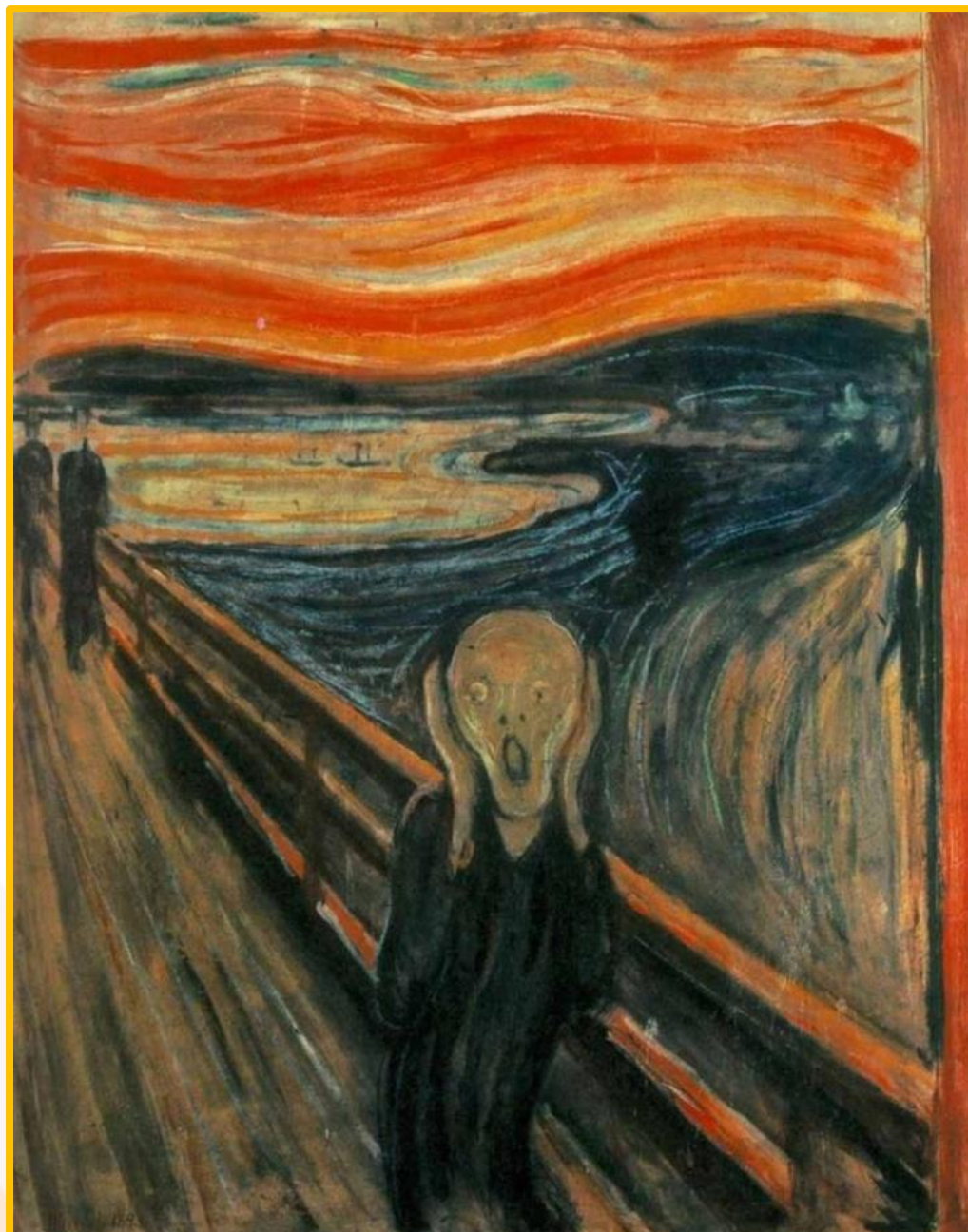
ความหมายของสีในแบบของฉัน

ทุกสีมีความหมาย แล้วแต่ใคร
จะนิยามในแบบของตนเอง บางสี
คนให้ความหมายแง่ลบ แต่ฉันจะ
ให้ความหมายในแง่บวกก็ได้

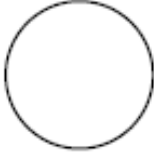

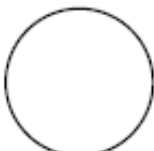

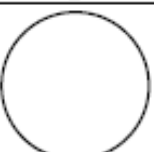
ภาพนี้ให้ความรู้สึกอย่างไร

ภาพ The Scream
(เสียงกรีดร้องของธรรมชาติ)
วาดโดย เอ็ดวาร์ด มุงก์
จิตรกรชาวนอร์เวย์

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ความหมายของสี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ก่อร่างสร้างศิลป์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สีสื่อความหมาย
 รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ๑.ให้นักเรียนระบายสีให้ตรงตามความหมาย ความรู้สึก และเขียน
 ความหมาย ความรู้สึกให้ตรงกับสี ให้ถูกต้อง

		ความรัก, ความร้อน, อำนาจ, ความโกรธ, ความรุนแรง, ความเร็ว, ความตื่นเต้น, ความมุ่งมั่น
	สีเหลือง	
		น่าทะนุถนอม, กำลังใจ, หนุ่มสาว, ความอบอุ่น, คามเป็นมิตร, ความรัก,
	สีขาว	
		ความลึกลับ, ความอดทน, ความหุรหุรา, ความเพ้อฝัน,
	สีดำ	
		ความมั่นคง, ความแก่ชรา, ความเข้มแข็ง, มิตรภาพ, ความทนทาน, ความแห้งแล้ง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรม สร้างสรรค์ผลงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓
เรื่อง ความหมายของสี

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ความหมายของสี
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ก่อร่างสร้างศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สีสื่อความหมาย
รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ๒.ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมและระบายสีให้ภาพแสดงถึงความรู้สึก
สนุก, ความคิดสร้างสรรค์, จินตนาการ, ตื่นเต้น, ความเจริญงอกงาม

สีที่ใช้แสดงความหมาย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรม

สร้างสรรค์ผลงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓
เรื่อง ความหมายของสี

ชั้นปฏิบัติการ

บทบาทครู

๑. ครูปลายทางชี้แจงนักเรียน
ว่าให้เตรียมใบงานเขียนชื่อ ชั้น
เลขที่ให้เรียบร้อย
๒. ครูปลายทางคอยให้คำแนะนำ
การเลือกใช้สี

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๓
เรื่องความหมายของสี
๒. นำเสนอผลงาน

เฉลยใบงาน

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ความหมายของสี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ก่อร่างสร้างศิลป์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สีสื่อความหมาย
 รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ๑.ให้นักเรียนระบายสีให้ตรงตามความหมาย ความรู้สึก และเขียน
 ความหมาย ความรู้สึกให้ตรงกับสี ให้ถูกต้อง

	สีแดง	ความรัก, ความร้อน, อำนาจ, ความโกรธ, ความรุนแรง, ความเร็ว, ความตื่นเต้น, ความมุ่งมั่น
	สีเหลือง	ความรุ่งเรือง, ความสว่าง, ความสุข, ความร่าเริง
	สีชมพู	น่าทะนุถนอม, กำลังใจ, หนุ่มสาว, ความอบอุ่น, คามเป็นมิตร, ความรัก,
	สีขาว	ความบริสุทธิ์, ความสะอาด, ความดี, ความยุติธรรม
	สีม่วง	ความลึกลับ, ความอดทน, ความทรูหรา, ความเพ้อฝัน,
	สีดำ	ความตาย, ความกลัว, ความทรูหรา, ความลึกลับ
	สีน้ำตาล	ความมั่นคง, ความแก่ชรา, ความเข้มแข็ง, มิตรภาพ, ความทนทาน, ความแห้งแล้ง

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง ความหมายของสี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ก่อร่างสร้างศิลป์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สีสื่อความหมาย
 รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ๒.ให้นักเรียนวาดภาพต่อเติมและระบายสีให้ภาพแสดงถึงความรู้สึก
 สนุก, ความคิดสร้างสรรค์, จินตนาการ, ตื่นเต้น, ความเจริญงอกงาม

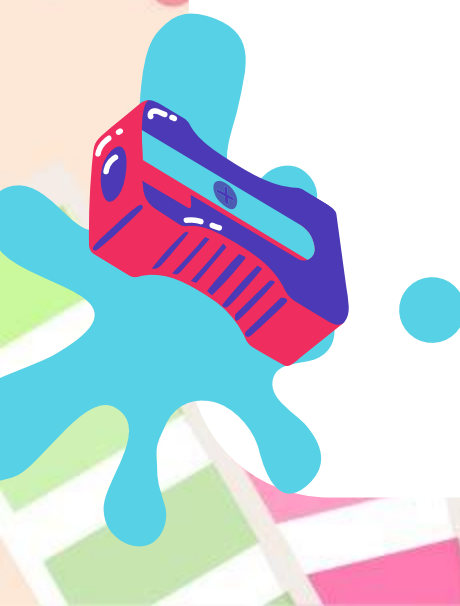
สีที่ใช้แสดงความหมาย

สรุปบทเรียน

“ ลี ” ส่งผลต่ออารมณ์มากกว่าที่เราคิด เพราะมีการศึกษาและวิจัยทางวิทยาศาสตร์มานานแล้วว่าจิตวิทยาลีกับความรู้สึกนั้นมีความสัมพันธ์กัน ทำให้ศาสตร์สมัยใหม่ ๆ หลายด้านเลือกนำจิตวิทยาลีมาใช้ในการออกแบบสินค้า ผลิตภัณฑ์ อาคารสถานที่ สื่อไปจนถึงใช้เพื่อการบำบัดร่างกายและจิตใจ

คติสอนใจ จากศิลปิน

"ถ้านายรักฉัน ขอให้นายทำงาน"

อ.ศิลป์ พีระศรี

(บิดาแห่งศิลปะไทยร่วมสมัย)

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ภาพวาด ๓ มิติ

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ภาพ OP ART
และอุปกรณ์วาดเขียน ดินสอสี

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

